

Dotazník a výzkumná šetření

Tomáš Doseděl

Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

tomas.dosedel@gmail.com

Duben 2018

Co nás čeká

- Koho vlastně zkoumáme
- Součásti dotazníku
- Hypotézy a výzkumné otázky
- Základy statistické analýzy
- Praktická ukázka

Koho vlastně zkoumáme?

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace
Všichni občané ČR?

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace

Všichni občané ČR?

Jen obyvatelé velkých měst?

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace

Všichni občané ČR?

Jen obyvatelé velkých měst?

Jen mladí lidé 15-18 let?

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace

Všichni občané ČR?

Jen obyvatelé velkých měst?

Jen mladí lidé 15-18 let?

Jen studenti středních škol?

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace
- Výběrový vzorek

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace
- Výběrový vzorek

Vybereme jen několik respondentů, ty prozkoumáme a zjištění zobecníme na základní populaci

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace
- Výběrový vzorek

Vzorek proto musí být reprezentativní!

(Musí dobře reprezentovat zkoumanou základní populaci)

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace
- Výběrový vzorek

Vzorek proto musí být reprezentativní!

Nejlepší je náhodné losování ze všech členů základní populace (v praxi nepříliš často použitelné)

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace
- Výběrový vzorek

Vzorek proto musí být reprezentativní!

Lepší je volit zástupce určitých skupin zastoupených v základní populaci (např. dodržet ve vzorku správné zastoupení žen a mužů, věkových skupin atd.)

Koho vlastně zkoumáme?

- Základní populace
- Výběrový vzorek

Z vlastností vzorku usuzujeme (statistický odhad)
na vlastnosti základní populace

Z čeho se skládá dotazník

Z čeho se skládá dotazník

- Otevřené otázky

Popište vlastními slovy, co si myslíte o rasizmu:

Z čeho se skládá dotazník

- Otevřené otázky
- Uzavřené otázky

Souhlasíte s rasistickými názory?

( ) ano

( ) ne

Z čeho se skládá dotazník

- Otevřené otázky
- Uzavřené otázky

Uzavřenými otázkami zjišťujeme identifikační údaje o respondentovi nebo jeho názory a postoje.

Uzavřené otázky

- Volba z několika možností

Jste muž nebo žena?

( ) muž

( ) žena

Uzavřené otázky

- Hodnocení na škále

S rasistickými názory

( ) nikdy nesouhlasím

( ) někdy nesouhlasím

( ) ani nesouhlasím, ani souhlasím

( ) někdy souhlasím

( ) vždy souhlasím

Uzavřené otázky

- Sémantický diferenciál

Zakroužkujte, jak často se kolem vás vyskytují:

Lež (málo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 hodně)

Pýcha (málo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 hodně)

Nevěra (málo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 hodně)

Krádeže (málo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 hodně)

Uzavřené otázky

- Volba z několika možností
- Hodnocení na škále
- Sémantický diferenciál

Na co se ptát

Na co se ptát

- Hypotézy

Na základě studia literatury sestavíme hypotézy, předpoklady o vztahu dvou proměnných

Př.: Starší lidé vydělávají více peněz.

Př.: Ženy si lakují nehty častěji než muži.

Na co se ptát

- Hypotézy
- Otázky

Ke každé hypotéze připravíme několik otázek, s jejichž pomocí budeme schopni rozhodnout, jestli hypotéza platí nebo neplatí.

Na co se ptát

- Otázky

Př.: Starší lidé vydělávají více peněz.

Kolik je vám let?

Jaký je váš příjem?

Na co se ptát

- Otázky

Př.: Ženy si lakují nehty častěji než muži.

Jste muž nebo žena?

Lakujete si nehty?

Na co se ptát

- Otázky

Př.: Ženy si lakují nehty častěji než muži.

Lépe:

Jste muž nebo žena?

Jak často si lakujete nehty?

Pilotáž

- Po sestavení dotazníku jej musíme zkontrolovat

Opravdu dokážeme rozhodnout o platnosti všech hypotéz?

Pilotáž

- Po sestavení dotazníku jej musíme zkontrolovat
- Dotazník podrobíme pilotáži

Vyzkoušíme ho na několika osobách

Zjišťujeme, zda je všechno srozumitelné

Ověřujeme, že se každá osoba může zařadit do některé kolonky

Základy statistické analýzy

Matrice dat

- Všechny dotazníky v jedné tabulce (Excel)
- Každý dotazník na jednom řádku (přidáno ID)
- Odpovědi kódovány do kategorií a vyčištěny od chyb

Matrice dat

Id	Pohlaví	Věk	Souhlas_ Rasismus	Typ školy
1	M	17	1	Gymnázium
2	M	18	3	SPŠ
3	Ž	17	4	Gymnázium
4	M	21	2	VŠ
5	Ž	15	4	ZŠ
6	M	19	3	VŠ

Třídění prvního stupně

- Seřadíme tabulku podle jednoho parametru (pohlaví, věk, ...)
- Spočteme **PODÍL** (procenta) nebo **PRŮMĚR**
- Nikdy neprezentujeme absolutní počty

Třídění prvního stupně

- Alkohol pravidelně konzumuje 85 % žen a 98 % mužů

Tabulka 1: Podíl osob konzumujících alkohol

Pohlaví	Ano	Ne	Celkem
Muž	98 %	2 %	100 %
Žena	85 %	15 %	100 %

Třídění druhého stupně

- Seřadíme tabulku podle jednoho parametru (pohlaví, věk, ...)
- V rámci těchto skupin provedeme druhé třídění
- Spočteme **PODÍL** (procenta) nebo **PRŮMĚR**
- Nikdy neprezentujeme absolutní počty

Třídění druhého stupně

Tabulka 2: Podíl osob konzumujících alkohol

	Muž	Žena	
15-17	15 %	7 %	
18-19	35 %	13 %	
20-25	50 %	80 %	
Celkem	100 %	100 %	

Třídění druhého stupně

Tabulka 2: Podíl osob konzumujících alkohol

	Muž	Žena	Celkem
15-17	95 %	5 %	100 %
18-19	91 %	8 %	100 %
20-25	60 %	40 %	100 %

Čas pro vaše otázky

tomas.dosedel@gmail.com